

ใช้นวัตกรรมฮอร์โมนแปลงเพศ 'ลิ้นจี่พันธุ์ค่อม' ส่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นแหล่งผลิตลิ้นจี่ที่สำคัญเป็นอันดับ 1 ในภาคกลาง โดย "ลิ้นจี่พันธุ์ค่อม" เป็นพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด ปัจจุบันมีเกษตรกรปลูกลิ้นจี่ทั้งสิ้น 1,920 ครัวเรือน รวมพื้นที่การปลูกประมาณ 5,196 ไร่ แยกเป็นพื้นที่อำเภอเมือง 7 ไร่ อำเภออัมพวา 2,328 ไร่ และอำเภอบางคนที 2,861 ไร่ อีกทั้งเป็นไม้ผลที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดสมุทรสงคราม

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่ได้กำหนดให้ส่งเสริมและพัฒนาในภาคการเกษตร การพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตร ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อสร้างเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า ตลอดจนความหลากหลายของสินค้าเกษตร

ในสถานการณ์โควิดที่ผ่านมจังหวัดสมุทรสงครามก็ได้รับผลกระทบ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ดำเนินโครงการฯ ภายใต้แผนงาน/โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับ

ผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อนักวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไปถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างเป็นรูปธรรมสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการลงทุนของเกษตรกร เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร

ศ.(วิจัย) ดร.ชุติมา เอี่ยมโชติชวลิต ผู้ว่าการ วว. เผยว่า จากการลงพื้นที่ดำเนินการของวว.โดย ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาการควบคุมการออกดอก ส่งผลให้ผลผลิตที่ได้ไม่สม่ำเสมอทุกปี และมีผลผลิตต่ำโดยวว.ได้นำนวัตกรรมเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ ซึ่งลิ้นจี่จะออกดอกได้นั้น ใบลิ้นจี่ต้องเป็นใบแก่ที่มีความสมบูรณ์และได้รับอากาศเย็น เมื่อลิ้นจี่ได้รับอากาศหนาวจะออกดอกได้ดีและมีการออกดอกเป็นจำนวนมาก ต้นลิ้นจี่ที่ไม่ได้เตรียมความพร้อมสำหรับการออกดอก เมื่อฤดูหนาวมาถึง ต้นจะไม่พร้อม ทำให้ออกดอกได้น้อยและจะออกดอกในช่วงกลางถึงปลายฤดูหนาว ส่งผลให้ผลที่ออกทีหลังราคาจะต่ำกว่าผลที่ออกก่อน

และดอกที่ออกช้าจะกระทบกับฝนหลวงฤดูหรือ ฝนชะซ่อมะม่วง ในช่วงเดือนมกราคม ทำให้ดอกร่วงและไม่ติดผลและไม่มีการผลิต เพราะต้องการการผสมเกสร เกษตรกรต้องเสริมโดยใช้ฮอร์โมนแปลงเพศดอก เข้าไปช่วยในการผสมพันธุ์และการติดผล ลิ้นจี่เมื่อติดผลแล้วจะมีการร่วงของผลอีกราว 3-4 รอบ ซึ่งต้องช่วยเพิ่มความพร้อมของต้นเพื่อช่วยลดการหลุดร่วงและใช้ฮอร์โมน

ขยายขนาดและเพิ่มน้ำหนักของผลลิ้นจี่

จุดเด่นของนวัตกรรมเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ "ลิ้นจี่พันธุ์คอมพิวเตอร์" โดย วว. คือ สามารถทำให้ออกดอกได้เร็วกว่าลิ้นจี่ที่ไม่ได้เตรียมความพร้อมของต้น ทำให้ราคาลิ้นจี่สูงขึ้นเพราะออกก่อนและให้ผลผลิตมากกว่าเพราะเตรียมต้นได้สมบูรณ์ลดการหลุดร่วงเพราะออกผลผลิตก่อนจะถึงฝนหลวงฤดู ที่เป็นสาเหตุทำให้ดอกและผลร่วง นอกจากนี้การใช้ "ฮอร์โมนแปลงเพศ" จะทำให้ติดผลมากกว่า และ

การใช้ฮอร์โมนขยายขนาดผลจะทำให้ผลโต เกรดและคุณภาพดี จำหน่ายได้ราคาสูงกว่า

กระบวนการผลิต และแนวทางการถ่ายทอดเทคโนโลยี ภายใต้การดำเนินโครงการฯ นี้ วว. ถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยการทำแปลงสาธิต การผลิตลิ้นจี่ในแปลงเกษตรกรจำนวน 7 แปลง ซึ่งปลูกต้นลิ้นจี่ที่มีอายุ 50 ถึง 100 ปี จำนวน 200 ต้น ทำการเตรียมต้นลิ้นจี่โดยการ ฉีดฮอร์โมนและสารบำรุงก่อนเข้าฤดูหนาวจำนวน 2 เดือน เพื่อให้ลิ้นจี่ออกใบอ่อนพร้อมกันและได้รับสารบำรุงทางใบจนมีความสมบูรณ์และมีใบแก่ฤดูหนาว(หากลิ้นจี่ออกใบอ่อนอีกจะไม่เหมาะกับการเจอฤดูหนาว ดังนั้นจะฉีดสารหยุดยอด เพื่อคุมไม่ให้ออกใบอ่อน)

ขั้นตอนกระบวนการผลิต 1. เมื่อลิ้นจี่เจอฤดูหนาวแล้วมีดอก ให้ฉีดพ่นฮอร์โมนเพิ่มดอกเพศผู้เพื่อเพิ่มการติดผล 2. เมื่อลิ้นจี่ติดผลให้ฉีดสารขยายขนาดผลและสารบำรุงเพิ่มขนาดของผลและลดการหลุดร่วงของผลลิ้นจี่

นอกจากนี้ วว. ยังได้จัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่พี่น้องเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1. การใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงในระบบเกษตร

ปลอดภัย 2. การขยายชีวภัณฑ์รูปแบบเหลวในถังขยายจุลินทรีย์ 3. นวัตกรรมการยืดอายุหลังการเก็บเกี่ยวลิ้นจี่ และ 4. นวัตกรรมการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพลิ้นจี่พันธุ์ค่อมจังหวัดสมุทรสงคราม พร้อมให้ความรู้และคำแนะนำปรึกษาแก่เกษตรกรอย่างใกล้ชิด

จากการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากระดับจังหวัดด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ของ วว. พบว่า ผลผลิตลิ้นจี่สูงขึ้น ผลมีขนาดโต เกรดและคุณภาพลิ้นจี่ดีขึ้น นับเป็นโมเดลความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมในการขยายผลไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ต่อไป.

pornprapais@dailynews.co.th